

MEVLİD KANDİLİ: EFENDİMİZ'İN BÜYÜKLÜĞÜ VE HAYATI

Eûzubillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi hakka hamdihî ve's-salâtu ve's-selâmu alâ hayri halkihî seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd;

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr...

Eski peygamberlerden dahi Peygamber Efendimiz'in methi nakledilmiş. Eski kitaplara öyle bir peygamberin geleceği müjdelenmiştir. Eski dinlerin mensupları da böyle bir peygamberi saygıyla öğrenmişlerdir; gelecek diye biliyorlardı ve severek anmışlardır.

Peygamber Efendimiz'in hayatından ve zuhurundan sonra onun hayatını inceleyen

alimler ve filozoflar içinde, onun büyüklüğünü takdir edenler, onu muhtelif şahıslarla mukayese edip de eşsiz emsalsiz bir kimse olduğunu itiraf [edenlerin] sözleri kitaplar teşkil edecek kadar çoktur. Siyaset adamları, filozoflar, alimler, muhtelif insanlar methetmişlerdir.

Bizim için methedicilerin en önemlisi Allah Teâlâ hazretleridir. Allah methetmiştir. Allah *celle celâlihû* Kur'ân-ı Kerîm'inde Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretlerini methetmiştir. Eski kitaplarında methetmiştir. Mesela eski kitaplarında methettiğine dair âyet-i kerîmelerden birisi:

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي
رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ
وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا
جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*Ve iz kâle İse'bnü Meryeme yâ benî
İsrâîle innî resûlullâhi ileyküm musaddikan
limâ beyne yedeyye mine't-tevrâti ve mü-*

*beşşiran bi-resûlin ye'tî min ba'di'smühû Ahmed, fe-lemmâ câehüm bi'l-beyyinâti kâlû hâzâ sihrun mübîn.*¹

İsa *aleyhisselam*'ın bu âyet-i kerîmede Benî İsrail'e şöyle hitap ettiği anlatılıyor: “Ey benî İsrail!” Çünkü kendisi benî İsrail'e peygamber gönderilmişti. Çevresindeki insanlar benî İsrail idi. Onlara diyor ki; *Yâ benî İsrâîl, innâ resûlullâhi ileyküm.* “Ben size Allah'ın gönderdiği bir elçiyim. Hz. İsa olarak bir elçiyim. Size Allah'ın gönderdiği bir Resûlüm.”

Musaddikan limâ beyne yedeyye mine't-tevrâti. “Benden önce Allah tarafından dünyaya indirilmiş mukaddes kitaplardan olan ve hak peygamber olan Musa *aleyhisselam*'a yüzyıllar önce indirilmiş olan Tevrat'ı tasdik ediciyim.”

“Siz benî İsrail'siniz. Tevrat'a bağlısınız. Ben Tevrat'ı, Tevrat'ın hak kitap olduğunu size tasdik edici, hak olduğunu beyan edici, doğru olduğunu ifade eden bir peygamberim.”

¹ 61/Saff, 6.

Ve mübeşşiran bi-resûlin ye'tî min ba'dî.

“Ve benden sonra gelecek olan bir peygamberi de müjdelemekle vazifeli bir görevliyim.”

“Evet, Musa *aleyhisselam* gelmiştir, Tevrat'ı getirmiştir. Onu tasdik ediyorum, haktır. Tevrat hak kitaptır. Musa hak peygamberdir, onun getirdiği din hak dindir. -Ahkâmı itibarıyla ana hatları bozulmamış.- Ama bir vazifem daha var; benden asırlarca sonra gelecek bir peygamberi de size müjdelemek görevim. Onun da müjdecisiyim. Eskinin tasdikçisi, ileride geleceğin de müjdecisiyim.”

İsmühû Ahmed. “Ve onun ismi Ahmed olacaktır.”

Kur'ân-ı Kerîm'in bu âyet-i kerîmesindeki bu anlatılan husus İnciller'de vardır. Biz üniversitede okuduk. Profesör Hamidullah Bey bize İncil'i getirerek oradaki âyetleri gösterdi. Zaten meşhurdur, bilinen bir şeydir. Zaten o âyet dolayısıyla birçok papaz da müslüman olmuştur. Ama bazıları da o âyet-i kerîmeyi -İncil'deki o cümleyi- değiştirmiştir. Çünkü İncil'in aslı yoktur, tercümelere vardır. “Tercümelerde o kelime öyle değildi de böy-

leydi, ondan maksat o değildi de buydu...” tarzında kıvırttırmalarla bir kısmı kulp takıp bir şeyler bulmuştur. Ama bir kısmı da müslüman olmuştur.

Mesela müslüman olanların en meşhurlarından biri... Ben neden bunu biraz üstüne bastırarak geniş anlatıyorum?

Biz Batılı, hıristiyan milletlerle yakın temas hâlindeyiz. Bir uç devleti durumundayız. Kendi ülkemizde de misafir hıristiyanlar var. Bizim de videolarımızla seslerimiz alınıyor, muhtelif yerlere gidecek. Hıristiyanlar bilsin diye. Hıristiyanlarla teması olan sizler bilin bu gerçekleri diye özellikle söylüyorum.

İspanya'nın doğusundaki Mayorka adasında doğmuş olan, sonradan papaz olmuş meşhur bir şahıs var. Anselmo Turmeda. Mayorkalı. Mayorka adasından Anselmo Turmeda. Bu şahıs İspanya'da tahsilini görmüş, Fransa'ya geçmiş, tahsilini ilerletmiş, İtalya'ya geçmiş, meşhur bir şahıs olmuştur. Sonra bir manastırda ders görürken, İncil üzerine eski yazılmış tarihî, antika kitapları okurlarken üstatları bir gün hastalanıyor, gelmiyor. Anselmo da o büyük üstadın hizmetinde. Za-

ten seçkin bir talebe. Ama yaşlı, olgun bir talebe. Akşam üstadın yanına gidince üstadı soruyor:

a. İncildeki Paraklit İle İlgili Ayetler

“Bugün ne yaptınız? Ben hastalandım, derse gelemedim. Siz ne okudunuz?”

“Efendim İncil’den Paraklit’le ilgili âyeti okuduk.”

“Paraklit” diye geçiyor. Ama İncil’in asıl kendi dilinden nüshası elimizde yok, tercüme-leri var. Lâ teşbih ve lâ temsil, metnin esası ortada yok da yapılmış bazı tercüme-leri var. Yani kendisi değil. Orada Yunancası “Pa-raklit” olan bir kelime. Aslı neydi, orada bir tahrifat olmuş mu olmamış mı meselesi ayrı.

“Ben dinin bütün esaslarını tamamlaya-madım. Benden sonra Paraklit gelecek, ta-mamlayacak.” gibi bir cümle var burada. Bu “Gelip dini tamamlayacak olan kimdir?” sözü üzerinde konuşmuşlar.

“Arkadaşlarla bunu müzakere ettik.”

“Kim ne söyledi?”

“Falanca arkadaşım şöyle izahatta bu-lundu.”

“Hayır, hiç yanaşamamış.”

“Falanca arkadaşım şöyle izahatta bulundu.”

“Yok. Onun da ilgisi yok.”

“Falanca arkadaş şöyle dedi.”

“Biraz yaklaşmış ama o da değil.”

“Sen ne söyledin?”

“Efendim ben de; ‘Bu Cebrail olabilir. Gökten melek olarak gelecektir, tekrar düzelterektir.’ [dedim.]”

“Yok, o da değil...”

Üstat, “Hiçbiriniz bilememişsiniz!” demeye getiriyor. O zaman bu Anselmo Turmeda üstadın ayağına kapanmış:

“Efendim size ihlâsla hizmet ediyorum. Hıristiyanlığı öğrenmek istiyorum, kiliseye hizmet etmek istiyorum. İmanı bütün bir insanım. Siz biliyorsanız ne olur bunu saklamayın.” demiş.

“Biliyorum evladım; ama söylersem tahammül edemezsiniz.” diyor.

“Aman efendim, siz bizim üstadımızsınız! Ne demek tahammül edememek? Madem alimsiniz, hocasınız, söylersiniz, biz de kabul ederiz.”

“Evladım iş öyle değil. Bu Paraklit sözü, müslümanların peygamberi olan Hz. Muhammed’i gösterir, ona delalet eder, o demek.” diyor.

“Ama efendim, madem öyle, madem Müslümanlık hak dindir, müslümanların peygamberi Hz. Muhammed-i Mustafâ İncil’de müjdelenen o beklenen mübarek zâttır, niye o halde siz müslüman olmuyorsunuz?” diyor.

Diyor ki;

“Evladım, benim içim müslüman. Ama ben ihtiyarım şu anda. Ben şimdi bunu böyle açıkça herkese söylesem bu mutaassıp kilise teşkilatı ve ahali beni parça parça eder.”

“Peki o zaman ben ne yapayım?”

“Sen gençsin evladım. Bir fırsatını bul, İslâm ülkelerine geç, müslüman ol. Sana onu tavsiye ederim.” diyor.

Onun üzerine Anselmo Turmeda Fransa’nın güneyindeki bu manastırdan İtalya’ya

geçiyor. Gezdiği yerlerde hürmetle karşılanıyor, vaazlar veriyor. İtalya'nın güneyine geliyor, Sicilya'ya geçiyor. Sicilya'dan bir gemi ile bir fırsatını bulup, o zaman müslümanların elinde bulunan Tunus'a geçiyor. Tunus'ta hıristiyan koloni tüccarları mahallesi vesairesi var. Ama Tunus beyliği müslümanların elinde. -Sanıyorum 14 veya 15. asırda.- Orada bir fırsatını kolluyor, Tunus beyinin yanına gidiyor. Arapça öğrenmiş. Kendisinin konuşması kolay. Tunus beyiyle özel konuşmasında diyor ki;

“Efendim rica ediyorum sizden, hıristiyan mahallesindeki ileri gelen eşrafa benim kim olduğumu sorun.”

“Niye?” diyor.

“Ben bir sahtekâr değilim, bir menfaatçi değilim. Benim nasıl bir insan olduğumu lütfen tahkik buyurun, önce beni tanıyanlardan hakkımda bir bilgi alın.”

“[Peki] sonra?”

“Efendim, ben müslüman olacağım. Ama müslüman olunca bunlar bana iftira ederler, çeşitli karalamalar yapabilirler. Ben müslü-

man olduğumu ilan etmeden önce benim ne olduğumu öğrenin, tahkik edin.” diyor.

O da gidip hıristiyanların yetkili, ilgili eşrafını sarayına çağırıyor. Diyor ki;

“Sizin aranızda Sicilya’dan, İtalya’dan yeni bir papaz gelmiş, alim gelmiş. Adı Anselmo Turmeda mıymış neymiş. Nasıl bir adamdır bu?”

“Efendim, bizim çok hürmet ettiğimiz çok alim bir kimsedir.”

“Ahlâkı filan bozuk olmasın?”

“Yok efendim, son derece dürüst bir kimsedir.” diyorlar.

“Menfaatperest, para hırsı filan olan bir kimse?”

“Hayır efendim, asla öyle biri değildir. Çok takvâ ehlidir. Zahittir, rahiptir, dünyaya meyli yoktur. Çok güzel ahlâklıdır, çok derin bilgilidir.”

“Ya doğru söyleyin, bak yanlış olmasın?”

“Hayır efendim.”

“Belki iyi tanıımıyorsunuzdur.”

“Yok, gayet iyi tanıyoruz.”

Nereden sıkıştırdıysa hep “iyi insandır” diyorlar, methediyorlar, methediyorlar...

O zaman Tunus beyi diyor ki;

“Peki bu şahıs müslüman olsa ne dersiniz?”

“Asla!” diyorlar. “O çok alim birisi. Hiç Hıristiyanlığı bırakıp da Müslümanlığa geçermi? Geçmez!” diye böyle bir uğultu, bağırma, bir heyecanlı karşılık verme esnasında perdenin arkasından Anselmo Turmeda onların karşısına çıkıyor;

“Ey hıristiyan cemaati! Ben sizin aranızda yetiştim. İyi bir tahsil gördüm. Kilisede yükseldim, bir büyük mertebe elde ettim. İncelemelerimin sonunda gördüm ki Hıristiyanlık hak din idi ama İncil ve Hıristiyanlığın birçok ahkâmı Hz. İsa zamanındaki gibi değil, değiştirilmiş. Hak din İslâm’dır. Hz. Muhammed-i Mustafâ Allah’ın hak peygamberidir. Allah birdir; şerîki, nazîri yoktur. Bu üçleme yanlıştır. Teslis akidesi -trinite- yanlıştır. *Eşhedü en lâ ilâhe illallah.* ‘Şehadet ederim

ki Allah bidir.’ *Ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühû.*” diyor.

Ve ondan sonra kitap yazmış; *Tuhfetü’l-erib fi’r-reddi alâ ehli’s-salîb* diye. Müslüman olmuş bir kimse.

Sonra mesela, çok yakından bildiğiniz İbrahim-i Müteferrika var. Türkiye’ye matbaayı ilk getirmiş insan olarak tanınıyor. Hepinizin duymuş olduğu, kültür tarihimizde önemli yeri olan, Lale devrinde yaşamış bir kimse. Bu Romanyalı bir papazdır. Kimse papaz olduğunu söylemez. Romanya’da papaz tahsili yapmışken eski İncil kitaplarını okuyup orada İslâm’ın hak din olduğunu, Hz. Muhammed’in hak peygamber olduğunu anlatan [yazılara] rastladığı için müslüman olduğunu kendi yazdığı kitapta bildiriyor. O da *Risale-i İslâmiyye* diye bir kitap yazmış. Neden müslüman olduğunu anlatıyor.

Mesela bizim İstanbul’da yetişmiş ve birçok diller bilen, iki defa doktora yapmış, İran’da profesörlük yapmış olan Abdulmesih isminde bir papaz vardı. O da müslüman olmuş. Ve Abdulmesih ismini değiştirmiş, Abdulhad adını almış. “Mesih’in kulu” yerine “tek

olan Allah'ın kulu" diye isim almış. O da İncil'i anlatıyor ve hıristiyanların itikadının doğru olmadığını, Hz. Muhammed'in hak peygamber olduğuna dair İncil'de müjdeler olduğunu anlatıyor.

Misaller çoktur. Bu âyet-i kerîmenin mânasını gösteren, Kur'ân-ı Kerîm'in âyeti dışında pek çok malzeme, vesika, delil, hüccet ve şahit mevcut.

Allah *celle celâluhû* bir bu âyet-i kerîmede Peygamber Efendimiz'den "Ahmed" ismiyle bahsediyor. Bir de Fetih sûresinin sonunda buyuruluyor ki;

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ
رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ
اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ
ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ
أَخْرَجَ شَطْئَهُ فَازَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ
يُعِجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ

*Muhammedün Resûlullah.*² “Muhammed Allah’ın resûlüdür, elçisidir.” *Ve’llezîne meahû eşiddâu ale’l-küffâri ruhamâu beynehüm.* “Onun sahabesi, etrafındaki mübarek insanlar, kâfirlere karşı gazada şiddetli, cihatta sağlam mücahit; kendi aralarında mütevâzı, merhametli, şefkatlidirler.”

Özel hayatlarında merhametlilerdir ama din gayretinde, düşmanla çarpışmada korkak değildirler, cesurlardır, mücahit kimselerdir.

Terâhüm rukkean sücceden. “Baksan sen onları ibadette, taatte, rükû ederken, secde ederken görürsün”. *Yebtegûne fadlen mina’llâhi ve rıdvânen.* “Allah’tan ikramını, fazlını, keremini kazanmak için, Allah’ın rızasına ermek için hayatlarını böyle ibadete vermişlerdir.” *Sîmâhüm fî vücûhihim min eseri’s-sücûd.* “Yüzlerinde secdeden izler belirmiştir, parıldamıştır.”

Ya secdenin nurâniyetinden ya da alınları secdeye vara vara, alınlarında secdenin eseri meydana geldiğinden. Âyet-i kerîme ibadetin çokluğunu böyle anlatıyor.

² 48/Fetih, 29.

Zâlike meselühüm fi't-Tevrâti. “İşte Tevrat'ta bu Ümmet-i Muhammed'i böyle zikreder.”

b. Tevrat'ta ve İncilde Peygamber Efendimizin Müjdelenmesi

Bizim ümmetimiz, yani bizler, Musa *aleyhisselam*'ın ümmetine böyle anlatılmıştır.

Ve meselühüm fi'l-İncîli. “İncil'de anlatılışlarına, temsillerine, tariflerine, taltiflerine gelince...” *Ke-zer'in ahrace şat'ehû.* “Yerden biten, kabuğunu çatlatan bir ekin gibidir. Gittikçe büyür, ekin eken kimseyi memnun eder...” diye böyle anlatılmıştır, deniliyor.

Bu âyet-i kerîmede de Tevrat'ta ve İncil'de Peygamber Efendimiz'in anıldığı bildiriliyor.

يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ

*Yecidûnehu mektûben indehüm fi't-Tevrâti ve'l-İncîli.*³ âyet-i kerîmesinde de Tevrat'ta ve İncil'de, eski kitaplarda Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in daha gelmesinden asırlar öncesinden

³ 7/A`râf, 157.

öyle bir peygamberin geleceğinin müjdelendiği belirtiliyor.

Ben Türkoloji mütehassısı olduğum için üniversitedeki görevimde, inceleme imkânını da buldum. Orta Asya'daki İslâm'dan önceki eski Türkçe metinlerde, İran mukaddes metinlerinde ve Hint dinlerinin metinlerinde de Peygamberimiz'le ilgili cümleler var. Hatta bunlar birtakım İngilizce kitapların bazı bölümlerinde fotokopileriyle neşredilmiştir.

Demek ki Allahu Teâlâ hazretleri sadece bize methetmemiş, bizden önceki ümmetlere de Peygamberimiz'i methetmiştir. Sadece Kur'an'da methi yoktur, bizden önceki indirilmiş mukaddes kitaplarda da Allah'ın methettiği bir peygamberdir.

Süleyman Çelebi rahmetlinin “Bile yazdım adım ile adını...” dediği gibi, *Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah* diyerek, Allahu Teâlâ hazretleri onun mübarek ismini kendi kelime-i tevhidinin arkasına, bir “a” şıkkı, bir “b” şıkkı gibi eklemiş, beraber adını kaydetmiştir. İman *Lâ ilâhe illallah* demekle yetmiyor, *Muhammedün Resûlullah* demekle tamam oluyor, diye hepimiz biliyoruz.

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ

*Lekad câeküm resûlün min enfüsiküm azîzün aleyhi mâ anittüm harîsun aleyküm bi'l-mü'minîne raûfun rahîm*⁴ âyet-i kerîme-siyle Allah kendisinin esmâ-i hüsnâsından olan Raûf ve Rahîm kelimeleriyle, sıfatlarıyla Peygamber Efendimiz'i övmüştür. “Size öyle bir peygamber geldi ki...” diye ahlâkını methetmiştir.

Bir başka âyet-i kerîmede;

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

Yâ eyyühe'n-nebiyyü innâ erselnâke şâhiden ve mübeşşiran ve nezîrâ.⁵ “Biz seni şahit olarak, müjdeci olarak ve ihtar edici, korkutucu olarak...” *Ve dâiyen ila'llâhi biznihî ve sirâcen münîrâ*.⁶ “Allah'ın müsaadesiyle Allah yoluna bir davetçi olarak ve etrafa ışık saçan bir ışık kaynağı olarak gönderdik.” diye o âyet-i kerîmede öyle methetmiştir.

⁴ 9/ Tevbe, 128.

⁵ 33/Ahzâb, 45.

⁶ 33/Ahzâb, 46.

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

Ve inneke le-alâ hulukin azîm⁷ diye ahlâkını methetmiştir.

Kur'ân-ı Kerîm ve diğer mukaddes kitaplar Peygamber Efendimiz'in methiyle doludur.

Demek ki biz Ümmet-i Muhammed'den olduğu için Ümmet-i Muhammed'i övmüyoruz. Allah'a hamd ü senâlar olsun ki bizden önceki ümmetler ve kitaplarda da, tarih kitaplarında, tarihin şهادetiyle sabit olan övülmüş bir yüce zâtın ümmeti olmakla şerefyâb oluyoruz. Zaten bizden evvel öven övmüş, seven sevmiş, Allahu Teâlâ hazretleri methetmiş, eski kitaplara nâmı girmiş bir peygamberin ümmetiyiz. Ve şu velâdet, doğum gecesinde onu anlatıyoruz...

Hadîs-i şerîflere gelince... Bu salı akşamları bu vakfımızın küçük, sevimli salonunda kardeşlerimiz hadis okurlar. Hadîs-i şerîfler Peygamber Efendimiz'in sözleri. Ondan nakledilmiş olan mübarek haberlere “hadîs-i şerîf” diyoruz. Onlar okunur. Ben de bu ak-

⁷ 68/Kalem, 4.

şam yine ananevî salı günü derslerinin devamı olarak, Kur'ân-ı Kerîm'deki Peygamber Efendimiz'le ilgili âyet-i kerîmelerden işaretleri naklettikten sonra Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerinden kendisiyle ilgili hadisleri okumayı düşündüm. Hem anane devam etsin hem de bu gece Mevlit Kandili olduğu için mesele. Mevlid Kandili'ne de uygun olsun diye hadîs-i şerîf de okuyacağım. Hadîs-i şerîflerden de Peygamber Efendimiz'i göreceksiniz.

Enes *radiyallahu anh'*ın rivayet ettiğine göre, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyurmuş ki;

Ene Muhammed ibni Abdullah ibni Abdulmuttalib ibni Hâşim ibni Abdümenaf ibni Kusay ibni Kilâb ibni Murre ibni Ka'b ibni Lüey ibni Galib ibni Fihri ibni Mâlik ibni Nadr ibni Kinâne ibni Huzeyme ibni Müdrike ibni İlyas ibni Mudar ibni Nizar... diye bakın ecda-dını kaç göbeğe kadar saymış oluyor.

Bir daha dikkatli [okuyalım.]

Kendi ismi Muhammed. Babasının ismi Abdullah. Dedesi Abdulmuttalib. Onun babası Haşim. Onun babası Abdümenaf. Onun babası

Kusay. Onun babası Kilab. Onun babası Mürre. Ondan sonra Ka'b, Lüey, Galib, Fihri, Malik, Nadr, Kinane, Huzeyme, Müdrike, İlyas, Mudar, Nizar. Nizar'a kadar kaç göbek saymış oluyor. 1, 2, 3...19 göbek ismini zikretmiş.

Ve buyuruyor ki;

وَمَا افْتَرَقَ النَّاسُ فِرْقَتَيْنِ إِلَّا جَعَلَنِي اللَّهُ فِي
خَيْرِهِمَا. فَأُخْرِجْتُ مِنْ بَيْنِ أَبَوَيْي، فَلَمْ يُصِبْنِي شَيْءٌ
مِنْ عَهْدِ الْجَاهِلِيَّةِ، وَخَرَجْتُ مِنْ نِكَاحٍ، وَلَمْ أُخْرَجْ
مِنْ سَفَاحٍ مِنْ لَدُنْ آدَمَ حَتَّى انْتَهَيْتُ إِلَى أَبِي وَأُمِّي.
فَأَنَا خَيْرُكُمْ نَفْسًا، وَخَيْرُكُمْ أَبَا

Ve me'fteraka'n-nasü firKateeyni illâ cealeniya'llâhu fî hayrihimâ. “Hz. Âdem'den beri ben en asil ailelerden geldim. Allah benim soyumu, sülalemi çok pak ve temiz eyledi.”

“İnsanlar çoğaldıkça kabilelere, gruplara ayrılıyorlar. Ne zaman böyle bir büyümeden dolayı dallanma olmuşsa, şubelere ayrılmışsa toplum, benim toplumum daima en hayırlı, en şerefli toplum olmuştur. Benim sülalem,

bana bağılı sülale en hayırlısı olmuştur. Allah beni onların en hayırlısından getirmiştir.”

Fe-uhrictu min beyni ebeveyye fe-lem yusibnî şey'ün min ahdi'l-câhiliyyeti. “Ben anne babamdan doğdum ve bana, soyuma cahiliye âdetlerinden hiçbir şey isabet etmemiştir. Daima nikâhla gelme bir sülaledenim. Hiç nikâhın dışında, şerefe gölge düşürücü bir hal olmamıştır.”

Ve haractü min nikâhin ve lem ahruc min sifâhin. “Benim ecdadım, sülalem nikâhtan doğmuştur. Hz. Âdem'den beri asla zina ve sâir olmamıştır.” *Min ledün Âdeme hattâ inteheytü ilâ ebî ve ümmî.* “Ana ve babama gelinceye kadar...”

Fe-ene hayrüküm nefsen. “Beni Allah peyamber seçtiği için böyle pak eylemiş. Ben sizin kişilik olarak en hayırlınızım.” *Ve hayrüküm eben.* “Ve sülale bakımından da en hayırlınızım.” diye, birçok hadîs-i şerîf gibi bu hadîs-i şerîfde ecdadını böyle sayarak bildirmiş.

Okumak istediğim hadîs-i şerîflerden birisi bu.

Bu mânayı takviye eden ikinci bir hadîs-i şerîfi okuyorum. Onu da Ahmed b. Hanbel, İmam Tirmîzî “hasen hadistir” diye rivayet etmiştir. Öbür hadîs-i şerîf hakkında, rivayetinde çeşitli kaviller vardır; ama burada İmam Tirmîzî “hasen hadis” diyor. Bunu da okuyalım. Ama mânalar birbirlerini takviye ediyor. Bizim fikrimizi aynı hedefe götürüyor.

c. Peygamber Efendimizin Soyunun En Temiz Olması

أَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ. إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ
الْخَلْقَ، فَجَعَلَنِي فِي خَيْرِهِمْ، ثُمَّ جَعَلَهُمْ فِرْقَتَيْنِ،
فَجَعَلَنِي فِي خَيْرِهِمْ فِرْقَةً، ثُمَّ جَعَلَهُمْ قَبَائِلَ، فَجَعَلَنِي
فِي خَيْرِهِمْ قَبِيلَةً، ثُمَّ جَعَلَهُمْ بِيُوتًا، فَجَعَلَنِي فِي
خَيْرِهِمْ بَيْتًا. فَأَنَا خَيْرُكُمْ بَيْتًا، وَأَنَا خَيْرُكُمْ نَفْسًا

Ene Muhammed ibnü Abdilmuttalib.

“Ben Abdilmuttalib’in torunu Muhammed’im.” *Inna’llâhe teâlâ halaka’l-halka.*

“Allahu Teâlâ hazretleri mahlukâtı yarattı.”

Fe-cealenî fî hayrihim. “Daima beni, o zamandan beri, en hayırlısından, en hayırlı zümresinden, bölüğünden, kısmından kıldı.”

Sümme cealehüm firkateyni. “Böyle toplum-

ları ikiye ayırdığı zaman.” *Fe-cealenî fî hayrihim firkateyni*. “Beni hep bu ikisinden daha hayırlı olandan kıldı.” *Sümme cealehüm kabâile*. “Sonra insanları, çoğalınca kabilelere ayırdı.” *Fe-cealenî fî hayrihim kabîleten*. “Beni en hayırlı kabileden kıldı.” *Sümme cealehüm büyûten*. “Sonra her kabileyi obalar, evler, sülaleler eyledi.” *Fe-cealenî fî hayrihim beyten*. “Beni en hayırlı evden, obadan eyledi.” *Fe-ene hayrüküm beyten ve ene hayrüküm nefsen*. “Ben ev olarak, soy olarak, yurt olarak, sülale olarak sizin hayırlınızım.” diye, Peygamber Efendimiz kendi hayatıyla ilgili hadîs-i şerîfinde bilgi vermiş oluyor.

Bunun arkasındaki bir başka hadîs-i şerîfte buyuruyor ki;

أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا فَخْرَ، وَبِيَدِي لِيَوَاءِ
 الْحَمْدِ وَلَا فَخْرَ، وَمَا مِنْ نَبِيٍّ يَوْمَئِذٍ آدَمُ فَمَنْ سِوَاهُ
 إِلَّا تَحْتَ لِيَوَائِي، وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ وَلَا
 فَخْرَ، وَأَنَا أَوَّلُ شَافِعٍ وَأَوَّلُ مُشَفِّعٍ وَلَا فَخْرَ

Ene seyyidü veledi Âdem yevme'l-kiyâmeti ve lâ fahra ve bi-yediye livâü'l-

hamdi ve lâ fahra ve mâ min nebiyyin yevme izin Âdemu fe-men sivâhu illâ tahte livâî ve ene evvelü men tenşakku anhu'l-ardu ve lâ fahra ve ene evvelü şâfiin ve evvelü müşef-fain ve lâ fahra.

Bu hadîs-i şerifi İmam Tirmîzî, Ahmed b. Hanbel “hasen” diye rivayet etmişler, İbn Mâce de rivayet etmiş ki *Sıhah-ı Sitte*’nin sahiplerinden bir isim. Ebû Saîd el-Hudrî hazretlerinden... Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Ene seyyidü veledi Âdem. “Ben Âdemoğullarının en soylusuyum, seyyidiyim, efendisiyim.”

Seyyid, “en yükseği” demek. Soylu insana, neseben en yüksek olanına “seyyid” derler.

Arabistan’a gitsen, bir kimseye “seyyid” desen adam bayılır, böyle mum gibi erir karşında. “Vay, bana seyyid dedi!” diye. “Beyefendi hazretleri” demiş gibi, böyle tebessüm etmeye başlar. Peygamber Efendimiz öyle buyuruyor.

Ene seyyidü veledi Âdem. “Ben Âdemoğullarının, Âdem oğlanlarının, insanların en asili, soylusu, temiziyim.” *Yevme’l-kıyâmeti.* “Kıyamet gününde.” *Ve lâ fahra.* “Bunu Allah emrettiği için, peygamberinizin nasıl bir peygamber olduğunu bilirsiniz diye söylüyorum, övünmek için söylemiyorum. Övünmek yok.”

“Allah’ın bir nimeti. Allah beni böyle yaratmış. Ezelde böyle takdir etmiş, beni böyle eylemiş. Övünmüyorum ama durum budur.” buyuruyor. İfadesi ne kadar güzel!

Ve bi-yediye livâü’l-hamdi. Veya *bi-yedî* diye de okuyabiliriz. *Bi-yedî livâü’l-hamdi ve lâ fahra.* “Kıyamet gününde livâü’l-hamd, hamd sancağı benim elimde olacak. Övünmek yok.”

“Övünmek için söylemiyorum. Kıyamet gününde en büyük şeref benim olacak, bayrak elimde olacak.”

Ve mâ min nebiyyin yevme izin Âdemu fe-men sivâhu illâ tahte livâî. “Hz. Âdem’den beri, bana kadar Allah’ın göndermiş olduğu bütün peygamberler, benim o livâü’l-hamd’im, hamd sancağımın altında,

benim bayrağımın altında hepsi toplanacaklar.”

Yaşça dünyaya evvel geldikleri için Hz. Âdem atamızdır, ötekiler yaşlıdır, Hz. İbrahim Peygamber Efendimiz’in dedesidir - *aleyhümü's-salavâti ve't-teslîmât*- ama hepsi o bayrağın altında, onun maiyetinde olacaklar. *Seyyidü'l-mürselîn*, bütün peygamberlerin, insanların başkanı olduğunu böyle bildiriyor.

Ve ene evvelü men tenşakku anhu'l-ardu “Yeryüzünde gömülmüş insanlardan ilk haşrolunacak, yerin yarılıp da mezardan ilk çıkacak olan ben olacağım.” *Ve lâ fahra*. “Övünme yok, gerçek bu.”

Ve ene evvelü şâfiin ve evvelü müşeffain ve lâ fahra. “İlk defa şefaata edecek olan ve şefaati kabul edilmiş kimse ben olacağım. Övünmek yok.”

Allah Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'i soyca en asil soydan yaratmış. Hakikaten biliyoruz. Mesela İbrahim *aleyhisselam*, soyluluğunu herkesin bildiği bir kimse. İbrahim *aleyhisselam*'ın evladı içinden bir kısım insanlar var. Mesela yahudiler de

İbrahim *aleyhisselam*'a hürmet ediyor, hıristiyanlar da hürmet ediyor. Musa *aleyhisselam*'a akraba olanları bayağı böyle yahudiler özel isimleriyle ayırırlar, hürmet ederler. Peygamber Efendimiz hepsinden en soylusu, en asili olarak yaratılmış. Hem dünyada hem âhirette en yüksek makam ve rütbe onun olacak. Ve Musa *aleyhisselam* da, İsa *aleyhisselam* da, İbrahim *aleyhisselam* da, Adem *aleyhisselam* da, hepsi Peygamber Efendimiz'in maiyetinde, bayrağının, sancağının altında olacak.

Hasen hadîs-i şerîftir. Gerçektir, doğrudur. Sahih bir rivayet. Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in vasfı budur.

أَنَا سَيِّدُ الْمُرْسَلِينَ إِذَا بُعِثُوا، وَسَابِقُهُمْ إِذَا وَرَدُوا،
وَمُبَشِّرُهُمْ إِذَا أُبْلِسُوا، وَإِمَامُهُمْ إِذَا سَجَدُوا،
وَأَقْرَبُهُمْ مَجْلِسًا إِذَا اجْتَمَعُوا. أَتَكَلَّمُ فَيُصَدِّقُنِي،
وَأَشْفَعُ فَيُشَفِّعُنِي، وَأَسْأَلُ فَيُعْطِينِي

Ene seyidü'l-mürselîne izâ buisû ve sâbikuhum izâ veredû ve mübeşşirühüm izâ üblisû ve imâmühüm izâ secedû ve akrabü-

hüm meclisen izâ ictemeû. Etekellemü fe-yusaddikunî ve eşfau fe-yuşeffiunî ve es'elü fe-yu'tînî.

Bu da aynı mânayı takviye eden diğer bir hadîs-i şerîf.

“Ben insanlar ba’s olundukları zaman, *ba’sü ba’de’l-mevt*, yani âhiret hayatında, dünya bitip kıyamet kopup da insanlar kabirden kalkıp tekrar ba’s olundukları zaman peygamberlerin efendisi olacağım.” *Seyyidü’l-mürselîn*. “Resullerin efendisi olacağım.” *Ve sâbikuhum izâ veredû*. “Ve cennete girdiği zaman, huzur-u izzete varıldığı zaman ilk gireni, en önde [ben olacağım.]”

Çünkü en önce girmek şeref itibariyledir.

Cennete ilk gireceğine başka hadîs-i şerîflerde işaret vardır. “Cennetin kapısına ben gelirim.” buyuruyor Peygamber Efendimiz. Melek: *Men ente?* “Sen kimsin ey mübarek?” diye sorar. *Ene Muhammedün*. “Ben Muhammed-i Mustafâyım. Allah’ın *seyyidü’l-evvelîne ve’l-âhirîn* olarak yarattığı o en yüce peygamberiyim.” diye cevap verince, cennetin bekçisi olan melek der ki; *Bike ümirtü en lâ ehdahâ kableke yâ Resûlallah*. “Allahu

Teâlâ hazretleri bana emretmişti ki; şu cennetin kapısını Muhammed'den başkasına daha evvel açma diye. Sana açmam emrolunmuştu. ya Resûlallah!" diyeceği hadîs-i şerîfte bildiriyor.

Girdikleri zaman en önde olacak. Ba's olundukları zaman hepsinin efendisi olacak.

Ve mübeşşirühüm izâ üblisû. "Hepsinin korkudan titreştiği, ye'se düştükleri, ümitsiz bir hâle geldikleri sırada hepsinin müjdeleyicisi olacağım."

Peygamber Efendimiz şefaath ederek hepsinin sıkıntılarını izale edecek.

Ve imâmühüm izâ secedû. "Namaz kıldıkları, Rabbü'l-âlemîn'e secde ettikleri zaman huzûr-u Rabbü'l-izzet'te imamları olacak."

Ve akrabühüm meclisen izâ ictemeû. Huzûr-u ilâhîde toplandıkları zaman Rabbü'l-âlemîn'e en yakın oturmakta olan, makamı en yüksek olanın kendisi olacağını bildiriyor.

Etekellemü fe-yusaddikunî. "Bana Rab-bim konuşma selahiyeti verip de ben konuştuğum zaman beni tasdik edecek, tasvip ede-

cek.” *Ve eşfau fe-yuşeffiunî.* “Şefaata edeceğim, benim şefaati mi kabul edecek.” diye buyuruyor.

Bu hadîs-i şerîf de Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’in âhiretteki [şefaati ni] gösteren bir rivayet olmuş oluyor.

Diğer bir hadîs-i şerîf:

أَنَا مُحَمَّدٌ وَأَحْمَدُ، أَنَا رَسُولُ الرَّحْمَةِ، أَنَا رَسُولُ
الْمَلْحَمَةِ، أَنَا الْمُقَفَّى وَالْحَاشِرُ. بُعِثْتُ بِالْجِهَادِ،
وَلَمْ أُبْعَثْ بِالزِّرَاعِ

Ene Muhammedün ve Ahmedü ene Resûlu’r-rahmeti ene Resûlü’l-melhameti ene’l-mukaffâ ve’l- hâşiru. Buistü bi’l-cihâdi ve lem ub’as bi’z-zirâ’.

Bu hadîs-i şerîf de İbn Sa’d’dan, Mücahid’den mürsel olarak rivayet edilmiş. Peygamber Efendimiz’in bu konudaki başka hadîs-i şerîfleri de var.

Peygamber Efendimiz diyor ki;

Ene Muhammedün. “Ben Muhammedim.”

d. Peygamberimizin Kendisini Tasdik ve Tarif Etmesi

Kendi kendisini tasdik ve tarif ediyor. Bilenler, hadisleri duyup dinleyenler rivayet etsinler, mesele net olarak onun ağızından çıkmış, senetle tasdik edilmiş, garantilenmiş olsun diye.

Ene Muhammedün. Evet, Peygamber Efendimiz'in sahih rivayetlere göre doğduğu zaman, dedesi Abdulmuttalib tarafından verilen ismi Muhammed'dir. O zamana kadar Muhammed ismi Araplar arasında yaygın değil. Çok nadir kimselerde var. Peygamber Efendimiz'e Muhammed adının verilmesi, yani "kendisine çok medh ü sena yapılan kimse" demek oluyor. "Niye böyle isimlendirdin bu yavruyu?" diye Abdulmuttalib'e sordukları zaman; "Bu yavrumun ümid ediyorum ki yer yüzünde de gökte de çok methedilen bir kimse olmasını temenni ediyorum da onun için bu ismi verdim." buyurmuş. Dededen konulma ismi Muhammed'dir. "Çok övülen, çok methedilen kimse" demektir. Övgüye layık sıfatları olduğu için.

Ve Ahmedü. Ahmed de yine ism-i mef'ul mânasına ism-i tafdîl, yani ism-i mef'ul mânasında sıfat-ı müşebbehenin ism-i tafdîli. Yine o da “çok methedilen” demektir. Mahmud kelimesinin ism-i tafdîli gibidir. [Onun] da İncil'de Ahmed diye geçtiğini görmüştük.

Saff sûresinin âyet-i kerîmesinde⁸ *ye'tî min ba'd* “Benden sonra gelecek peygamberi müjdeleyiciyim.” *Ismühû Ahmed.* “İsmi Ahmed olacak.” diye... Paraklit kelimesi de zaten Yunanca'da “çok methedilen” demektir. O isimle de anıldığını bildiriyor. Mânaca Muhammed'le Ahmed aynı mânayadır.

Ene Resûlu'r-rahmeti. “Ben rahmet peygamberiyim.” buyuruyor.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* âlemlere rahmet olarak indirilmiştir. Allah'ın kullarına bir rahmetidir. Çünkü peygamber indirilmese insanlar sapıtır, doğruyu göremez, akideleri düzelmez. Daha önce peygamberler gönderilmiş, sapıtmışlar. Hıristiyanlar teslise düşmüş, yahudiler şirke düşmüşler, dinlerinin özünü kaybetmişler, fırkalara bölünmüşler. Allah'ın mahzâ lütfudur ve

⁸ 61/Saff, 6.

rahmetidir ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* indirilmiştir. Onun, Peygamber Efendimiz'in bir sıfatı da *Resûlu'r-rahme'*dir; "Rahmet peygamberi." Âlemlere rahmet olarak indirildiği için kendisi çok merhametli, çok şefkatli, *raûfu'r-rahîm* olduğu için bu ismi almış olabilir.

Ene Resûlü'l-melhameti. "Ben Resûl-ü melhameyim."

"Bir sıfatım da Resûl-ü melhame."

Resûl-ü melhame demek, "savaş peygamberi" demek. Hakikaten Hint metinlerinde, İslâm'dan önceki asırlardaki Hindistan'da yazılmış eski kitaplarda -Vedalar var, Hintliler'in Sanskritçe yazılmış kitapları var.- "Bir peygamber gelecek, savaş peygamberi olacak." diye bildirilmiştir.

Onun için Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfde diyor ki; "Ben Muhammedim, ben Resûl-ü rahmeyim, ben Ahmedim, İncil'de söylenen o şahısım, falanca kitapta söylenen o şahısım işte..." demiş oluyor. Oralarda geçen sıfatları söyleyerek onlara işarette bulunuyor. "Ya işte sizin kitabınızda bah-

sedilen kişi, işte o benim. Hani bekliyordunuz ya...” mânasına.

Orada “savaş yapacak peygamber” diye hayretle zikredilmiştir. Çünkü peygamber deyince, insanların umumiyetle alıştığı şekil; öyle sessiz, sakin, ibadet ehli, merhametli bir kimse. Ama bizim Peygamberimiz aynı zamanda savaş peygamberidir, yani cihat peygamberidir.

Bu enteresan bir durum. Bizden önceki bazı peygamberler de kâfirlerle savaşmak zorunda kalmışlardır. Ama Peygamberimiz’in bir vasfı, dinimizin önemli ahkâmından birisi de cihattır.

Daha önceki peygamberler cihat etmişler midir?

Tabii etmişlerdir. Mesela Musa *aleyhisselam* Tih sahrasında, kavmi toplandıktan sonra Filistin’deki cebbar kralla mücadeleyle emredilmiştir. Musa *aleyhisselam*’ın öyle bir cihadı vardır. Davud *aleyhisselam*’ın cihadı vardır. Komutan seçilmiştir, Calut’la mücadele etmiştir. *Ve katele Dâvûdu Câlûte*⁹ diye

⁹ 2/Bakara, 251.

“Ve o savaşta Davud *aleyhisselam* Calut’u yenmiş ve katletmiştir.” diye geçiyor. Demek ki Davud *aleyhisselam*’ın cihadını biliyorum. *Inna’llâhe mübtelîküm bi-neherin...*¹⁰ işte o savaşın [ayrıntılarını] anlatan âyet-i kerîmelerdir. Peygamber Efendimiz de savaş yapmıştır. Daha önceki peygamberler de savaş yapmak zorunda kalmışlardır. Çünkü kâfirler azgınlık yapınca savaş mecburiyet oluyor.

Peygamber Efendimiz’in Mekke-i Mükerreme’de hayatı incelenirse, Peygamber Efendimiz’in etrafındaki müslümanlar devamlı mazlum durumdadır, işkence görmektedir. Ama bunun bir sonu vardır. Zalimin mutlaka cezalanması lazım geldiğinden, adl-i ilâhî gereğİ de bu böyle olduğundan, Allah müslümanlara güç kuvvet vermiştir. Sonradan çeşitli savaşlar olmuştur, kâfirlerin saldırıları bertaraf edilmiştir, mukabil hücum yapılmıştır, Mekke fethedilmiştir, Arap yarımadasından küfür, şirk silinmiştir. Ondan sonra Bizanslılar bu yeni dini ezmek için hücum etmişlerdir. Onlarla savaşılmıştır. Ecdadımız, mücahitler kâfirleri yenmiştir. Ondan sonra

¹⁰ 2/Bakara, 149.

Haçlı seferleri olmuştur. Yene yenile, yine yenile, Allah'ın izniyle, Allah ecdadımıza lüt-fetmiştir, Anadolumuz fethedilmiştir, bu di-yarlar fethedilmiştir, Balkanlar'a geçilmiştir, Almanya'ya kadar varılmıştır.

Bir ara bu işi durdurmuş bulunduk. Ama durdurmanın doğru olmadığını da şimdi görü-yoruz. Biz duruyoruz, karşı taraf durmuyor çünkü. Bakın Sırplar'ın Yugoslavya'da yaptı-ğın bütun dünya çok net olarak görüyor. Ne kadar zalimce, gaddarca hareket ediyorlar. Demek ki cihat yapmak lazımmış.

Ermeniler'i geçen gün okudum. 24 tane masumu çoluk çocuk demeden katletmişler ki savaş suçudur. Savaşmayan masum halkı öl-dürmek yoktur. Yirminci yüzyılın devletler hukukunda, devletlerarası hukukunda, savaş kanunları arasında vardır bu. Bizim zaten şeriatimizde vardır. Peygamber Efendimiz mücahitleri gönderirken; "Sizinle savaşmayan rahiplere, kiliselere, ibadethanelere, kadınlara, ihtiyarlara, çocuklara dokunmayın. Hur-maları kesmeyin. Herhangi bir yere zarar vermeyin. Sadece sizinle savaşanlarla sava-şın." diye talimatı vardır.

Ama Peygamber Efendimiz realist bir dinin öğreticisi olarak gönderilmiştir. Tabiat neyi gerektiriyorsa onu yapmak lazımdır.

Bizim de bugün başımıza gelenlerin çoğu cihadı terk etmemizdendir. Cihat konusunda gevşememizdendir.

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ
تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ

*Ve eiddû lehüm mesteta'tüm min kuvvetin.*¹¹ “Kâfirlere kuvvet hazırlamakta onları korkutacak...” *Türhibûne bihî adüvvalâhi ve adüvveküm.* Allah düşmanlarını korkutacak hazırlık yapmamamızdandır, birlik ve beraberlik içinde olmamamızdandır.

Peygamberimiz rahmet peygamberidir, şefkat peygamberidir; ama savaş peygamberidir. Hayat acı ve tatlı taraflarıyla bazen merhameti gerektirir bazen de erkeklîği, mertlîği, merdanelîği, savaşı gerektirir.

Biz bunu şimdi çok iyi anlıyoruz. Güncel olaylardan, gazete haberlerinden dahi anlıyoruz. Herkes biliyor ki bu iş başka türlü olmaz.

¹¹ 8/Enfâl, 60.

Şimdi herkes Amerika'dan bekliyor. "Bunu yapsa yapsa Amerika yapar. Sırbistan'a asker indirsin de bari o durdursun bu alçakları, katilleri..." deniliyor. Ama onun da yapmaya niyeti yok. Belki arkadan kışkırtan o, ayrı mesele.

Peygamber Efendimiz kendi evsafını böyle anlatıyor. "Ben rahmet peygamberiyim. Ben savaş peygamberiyim."

e. Peygamberimizin Son Peygamber Olması

Ene'l-mukaffâ. "Ben en arkadan gelelim."

Peygamberlerin en evveli Hz. Âdem, en arkadan gelen, bu işi tamamlayan; *mukaffâ*, yani arkasını, sonunu, en sonuncuyu teşkil edendir Peygamber Efendimiz. Bu, Kur'ân-ı Kerîm'de *hâtemü'n-nebiyyîn* vasfıyla geçer.

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ
اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ

Mâ kâne Muhammedün ebâ ehadin min ricâliküm ve lâkin Resûlallâhi ve hâteme'n-

*nebiyyîn*¹² diye geçer. Peygamberlerin sonuncusudur.

Ehl-i küfür ve ehl-i şirk, İslâm düşmanları hiçbir yerde rahat durmadıkları için, ille bir fitne fesat karıştırdıkları için buraya da bir şeyler sokmaya çalışmışlardır. İslâm'dan sonra bazı dinler çıkmış gibi çalışmalar yapmışlardır. Sanki başka peygamber gelmiş gibi bazı şahısları o iddiayla ileri sürmüşlerdir. Hepsi kilisenin bir oyunudur. Hepsi İslâm düşmanlarının bir hilesidir. Son peygamber, Peygamberimiz Muhammed-i Mustafâ'dır. Ondan sonraki [çıkan şahıslar] düzmecedir. Peygamber Efendimiz'in zamanında da Müseylemetü'l-Kezzâb çıkmıştır. Ondan sonra da yalancı, sahte şahıslar çıkmışlardır. Ama Peygamber Efendimiz bu sözüyle de aynı zamanda insanlığa ve bizlere bildirmiş oluyor ki; "Benden sonra peygamber gelmeyecek. Bu çeşit fitnelere kulak asmayın!" diye, onu belirtmiş oluyor.

Ve'l-hâşiru. "Haşreden, toplayanım."

Yani kıyamette toplaması. Allahu âlem, bütün peygamberleri ve insanları kendi bay-

¹² 33/ Ahzâb, 40.

rağının altında toplayacağı için Peygamber Efendimiz'in o sıfatı da vardır. Yüzlerce sıfatı vardır. Esmâ-i hüsnâ, Allah'ın isimleridir; *esmâü'n-nebî*, Peygamber Efendimiz'in nice nice güzel isimleridir.

Hadîs-i şerîflerle Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'i anlatmak istesek haftalar, aylar, yıllar devam eder durur. Çünkü evsâfı bitecek bir insan değildir, beşerin emsâlini gördüğü bir kimse değildir, güzellikleri saymakla bitecek bir insan değildir. Denizler mürekkep olsa, ağaçlar kalem olsa yazı yazsa bunlar biter ama Efendimiz'in methi bitmez. Tarih boyunca da müslümanlar ve İslâm'ı inceleyen bîtaraf bütün insanlar, Peygamber Efendimiz'i methetmişlerdir. Akli başında filozoflar methetmişlerdir.

Peygamber Efendimiz'i âşıkâne methedenlerin... Âşıkâne olunca, işin içine lirizm girince, heyecan girince, duyguların coşkuluğu girince iş şiiriyete dökülür. Nice nice Peygamber Efendimiz için şiirler yazılmıştır, naat-ı şerifler yazılmıştır, ilahiler bestelenmiştir; nice nice edebî eserler yazılmıştır. Mesela Türk edebiyatımızda mevlitler vardır;

Mevlid-i Nebî manzumeleri vardır, kasideleri vardır ki her birisi birer samimiyet şaheseridir. Hakikaten her birisi sehl-i mümteni, eşsiz, emsalsiz edebiyat harikalarıdır. Onların başında Bursalı Süleyman Çelebi hazretlerinin Vesîletü'n-Necât isimli mevlidi gelir ki kendinden önceki İslâm âlemindeki ananenin devamıdır. Ve adeta İmam Bûsirî'nin Kaside-i Bürde'sinin Türkçe mukabili, naziresi gibidir. İmam Bûsirî Peygamber Efendimiz'e o [kasideyi] yazmış.

Peygamber Efendimiz'in hayatında da kendisi için nice nice şairler şiirler yazmışlardır. Kendisinin şairleri, şair sahabîleri vardır. Onlardan bir tanesi diyor ki; “Ben sözlerimle Muhammed'i methetmiyorum. Muhammed'i methederek sözlerimi methediyorum, şerefendiriyorum, kıymetlendiriyorum.” demiştir.

Bu akşam isterdim ki Süleyman Çelebi'nin *Mevlid*'ini alalım, beyit beyit izah edelim. Çünkü hakikaten çok alimâne yazılmıştır. Sağlam kaynaklardan alınmış rivayetleri dile getirmiştir. Hem de çok âşıkâne yazılmıştır, hem de edebî seviyesi yüksek derecede yazılmıştır. Eşsiz emsalsiz bir şaheserdir.

Onunla ilgili bir Şey duymuŐtım. Bursa'da Kazım Efendi Amca vardı, Hocamız'ın mahallesinden ahhâbı ve ihvânı. İstanbul'da bir vesileyle söylemiŐtim. Burada duymayanlar vardır, onlara da söyleyeyim. Bu Kazım Efendi, Bursa'da Mekteb-i Ziraat'in muallimlerinden idi. -Allah cümlesine rahmet eylesin.- O kendisi bizzat anlattı, ben de kendisinden dinledim. O eski yıllarda, bundan belki 70 yıl önce, Bursa küçücük bir yerken -Őimdiki nüfusunun dörtte biri, beŐte biri kadarken- Bursa'ya bir Alman elçi geliyor. Valilik ve hükümet de biraz Almanca bilen mihmandar arıyor; bu elçiye laf anlatacak, etrafı gezdirecek, tarif edecek. Bursa küçücük bir yer o zaman. Őimdikine göre ovaya filan taşmamıŐ durumda. İşte bu Mekteb-i Ziraat'in muallimlerinden, konuşkan, bilgili, kültürlü Kazım Efendi Amca'yı görevlendirmişler. Bu elçiye Çelik Palas'ta misafir etmişler. O zamanın en büyük, lüks oteli Çelik Palas. Hamamları filan var, sıcak suları, banyoları var. Bu almış elçiye, gezdirmiş, Bursa'nın tarihî yerlerini göstermiş.

Bir gün Alman elçi bizim rahmetli Kazım Amca'ya demiş ki;

“Kazım Bey, yarın da beni lütfen Vesîle-tü'n-Necât'ı yazan, *Mevlid*'i yazan Süleyman Çelebi'ye, onun kabrine götürün.”

“Şaşırdım! ‘Olur efendim’ dedim.” diyor.

“Elin Almanı bizim *Mevlid-i Şerîf*'i yazan Süleyman Çelebi'nin kabrini ziyaret etmek istiyor. Şaşırdım.” diyor.

“Akşam vedalaştık. Ben de ertesi gün vaat edilen saatte Çelik Palas'a gittim. Elçiyi, misafiri alacağım. O zaman [türbe] daha yapılmış değil.” diyor.

Süleyman Çelebi'nin kabri yapılmamış. Şimdi Süleyman Çelebi'nin Bursa'da çok güzel bir kabri vardır. Böyle selvili, kesme taşlarla, güzel, mimarî bir üslupla [yapılmış] sevimli, çok güzel bir kabri vardır. O zaman öyle bir mezar tarzındaymış. Belki oraları bu Kazım Efendi yaptırttı, söyleye söyleye... O sebep olmuştur, benim tahminim öyle.

“Sabahleyin Alman elçinin odasına gittim, kapıyı çaldım. *Guten tag* diye karşılaştık. Baktım elçi resmî giyinmiş. Frak giymiş, papyon kravat takmış. Grand tuvalet, gayet resmî giyinmiş. Halbuki gideceğimiz yer Çe-

kirge tarafında çayırlık, bayırlık bir mezarlık.” diyor.

“Beyefendi, programda değişiklik mi var?” demiş. Kazım Bey şaşırılmış.

“Vali mi çağırıyor, bakan mı gelecek? Ne oldu? -Frak giymek, resmî bir merasim alâmeti.- Resmî bir toplantı mı olacak? Hani [kabre] gitmeyecek miydik? Süleyman Çelebi’nin kabrine götürün dememiş miydiniz dün akşam?”

“Evet, oraya gideceğiz. Onun için giyindim.” demiş.

Elçi, reiscumhurun huzuruna çıkar gibi giyiniyor! Süleyman Çelebi’nin kabrini ziyarette gideceğim diye, reiscumhurun huzuruna gidilecek resmî kıyafetle, frakla, kuyruklu siyah redingot, frak, papyon kravat, melon şapka; öyle giyinmiş adam. Alman kendi usûlüne göre en saygı değer kıyafetini giymiş; reiscumhurun huzuruna çıkılan kıyafetini giymiş.

“Ben hayretler içinde kaldım!” diyor. “Kabrini başına götürdüm. Elin hıristiyanı bakalım ne yapacak diye... Kabrini karşısında bir

çakıldı, çivi çakılmış gibi böyle hazır ol vaziyetinde uzun zaman durdu Alman...” diyor.

Adam saygısını öyle gösteriyor. Hani şimdi Anıtkabir’e gidenler öyle çakılıyorlar ya, öyle. Tabii onların usûlü...

Bizde de töre ne kadar bozulmuş ki cenazeleri kaldırırken kilise ilahisi söyleyerek kaldırıyoruz! Biliyor musunuz? Bu kilise ilahisi. *Oh my papa!* “Ey baba Tanrı!” Hıristiyanların *Oh my papa* ilahisini söyleyerek cenazemizi kaldırıyoruz. Gafletin derecesine bakın! Resmî merasimle bir adamı kaldırdık mı hapı yuttuk; kilise ilahisiyle gidiyor. Top arabasına koyuyorsun. Kilise ilahisiyle kabre götürüyorsun. Müslüman ülkede!

Bir şey daha anlatayım. Düğünlerimizi de kilise kıyafetiyle yapıyoruz. “O nereden çıktı?” diyeceksiniz.

Gelin nasıl giyinir?

Beyaz.

Başında ne olur?

Beyaz tül olur.

Vay babam vay! 50 yıl önce öyle miydi? 80 yıl önce öyle miydi? Bizim türkülerde gelin nasıldır? Allı pullu değil miydi? Kızılırmak'ı geçerken gelin alayını su götürmüş, ağıt yakmışlar. *Kızılırmak nettin allı pullu gelini* demiyor mu türkümüz? Beyaz kıyafet nereden çıktı?

Kilise kıyafeti!

Başa tül nereden çıktı?

Kilise kıyafeti!

Damadın tülü kaldırıp gelini dudağından öpmesi nereden çıktı?

Hıristiyan âdeti!

Millet âdet bakımından gâvurlaştı. Millet unuttu. Kilise âdetiyle evleniyor, kilise ilahisiyle kabre götürülüyor. Hıristiyanlar köşede kıs kıs gülüyorlar bize. “Amma aldattık herifleri ha! Enayiler, amma uyuyorlar ha!” Kim bilir neler söylüyor içinden...

Senin yok mu kendinin bir tören?!

Her şeyimiz böyle olmuş. Onlara gülüyoruz, bizim pantolonumuz; bu çatal pantolon nedir?

Avrupa'dan gelmedir.

Bu iki kulaklı gömlek nedir?

Frenk gömleğidir. İki uzun kulaklı gömlek, frenk gömleğidir.

Kendimizi kaybetmişiz. Hepimiz şimdi onu giyiyoruz.

Bu pantolon II. Mahmut zamanında gelmiştir. Çatal pantolon, iki ayak. Eskiler bu pantolonu giyemezdi ki! Atın üstüne binerken, üzengeye ayağını koysa öbür tarafa ayağını atarken ortasından ikiye ayrılırdı pantolon. Onunla savaş filan olmazdı. Boldu bizim pantolonlarımız, şalvardı. Kıyafetlerimiz serbestti. Çünkü biz atik millettik. Her şey değişti.

Onları bir tarafa bırakıyoruz, Alman'ın hikayesine dönüyoruz:

Alman çakılmış, orada böyle durmuş. Uzun zaman saygısını saygı duruşuyla ifade etmiş. Biz kabirde saygı duruşunu nasıl gösteririz?

Fâtiha okuruz, hatim indiririz, dua ederiz... Hz. Ali Efendimiz buyuruyor ki;

“Kabir ziyaret ettiğiniz zaman 11 İhlâs-ı Şerîf -*Kulhüvallah*- okuyun.”

Yâsin okuruz, başına otururuz, dua ederiz. Bizim [âdetimiz] öyledir.

Sonra Alman elçi bizim Kazım Bey’e demiş ki;

“Kazım bey, sizin bu Süleyman Çelebi’ye ben âşığım. Bu adam öyle büyük bir adam ki, onun *Mevlid* manzumesi öyle büyük manzume ki, öyle güzel bir şiir ki eşi emsali yazılmamıştır onun!”

Adam demek ki, eni konu Türk edebiyatını okumuş. Alman ama Türk edebiyatını gayet güzel okumuş.

f. *Mevlid-i Şeriften Beyitler*

“Söyler misin bana, hangi şair bu Süleyman Çelebi’nin söylediği şu beyit kadar güzel bir anlatımla olayı anlatmıştır?” demiş.

Dedi gördüm ol habîbin ânesi

Bir acep nur kim güneş pervânesi

Berk urup çıktı evimden nâgehân

Göklere dek nur ile doldu cihân

Ne demek?

Şimdi kimse anlamıyor tabii. Çünkü her şeyi değiştirdik, eskiyi de incelemiyoruz, araştırmıyoruz.

Dedi gördüm ol habîbin ânesi. “O habibullah olan o sevgili peygamberin annesi rivayet etmiş.” Hadîs-i şerîflerde vardır, rivayet sahihtir.

Bir acep nur kim güneş pervânesi. Bu beyti, bilmiyorum, *Mevlid*'i dinleyen kaç tane müslüman bu mısrayı anlar?

Dedi gördüm ol habîbin ânesi. Alman anlamış da hayran kalmış da Süleyman Çelebi'nin kabrini ziyarete gidiyor! Ama bizim *Mevlid*'i dinleyenlerden acaba kaç kişi; *Dedi gördüm ol habîbin ânesi. Bir acep nûr kim güneş pervânesi* beytinin mânasını anlar?

Mânası şu: “O Habibullah olan o sevgili peygamberin annesi dedi ki; ‘Güneşin etrafında pervane gibi döndüğü bir acayip nur, bir şâyân-ı taaccüb, hayret edilecek bir muhteşem nur.’”

Berk urup çıktı evimden nâgehân.

Dedi gördüm ol habîbin ânesi

Bir acep nûr kim güneş pervânesi

Berk urup çıktı evimden nâgehân

“Parıldayarak, şimşek çakar gibi birden evimden çıktı.”

Göklere dek nur ile doldu cihân.

Peygamber Efendimiz’in doğuşu anında nasıl olmuş ortalık? Kelebek mumun etrafında, ışığın etrafında pır pır döner ya... Güneş bile sönük kalıyor da yanında, güneşin bile ışığa koşan kelebek gibi olup etrafında döneceği kadar muhteşem bir nur, bir acayip nur, görülmemiş bir nur, evimden parıldayarak bir çıktı, Peygamber Efendimiz’in doğduğu saatte, cihan, kâinât, feza nur ile doldu.

Dedi gördüm ol habîbin ânesi

Bir acep nur kim güneş pervânesi

Berk urup çıktı evimden nâgehân

Göklere dek nur ile doldu cihân

“İşte bu kadar güzel anlatım, bu kadar kuvvetli anlatım; hangi şair bu kadar güzel beyti söyleyebilmiştir?” demiş.

Galiba Süleyman Çelebi’nin o yeni yapılan türbesine de bu mısralar yazılmış. Herhalde Kazım Efendi bu hâdiseyi anlattı da [o

vesile oldu.] Alman elçisinin beğendiği mısraları yazılmış yine, görüyor musunuz işin enteresan tarafını... Kabrine Alman'ın hayran kaldığı beyitler yazılmış.

Bir başka Alman aklıma geldi, muhterem kardeşlerim. Nasılsa konu Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'dir, bir de Almanlar girdi işin içine. Almanlı, Peygamber Efendimiz'li bir hikâyeye daha anlatayım. Birkaç yerde de anlattım bunu ama bu akşama çok uygun düşecek.

Bir işçi kardeşim anlattı bana. Almanya'da bir fabrikada çalışıyormuş. Fabrikada önemli bir mevkideymiş. Çalışkan bir işçi, patronla arası iyi, maaşı yerinde, gece gündüz harıl harıl çalışıyor. “Şimdi haccetmem lazım. Zengin oldum. Param var. Hacca gitmem lazım.” demiş. Hac mevsimini düşünmüş; şu aydan şu aya. Gitmiş patrona;

“Şu vakitle şu vakit arasında yıllık iznimi istiyorum efendim.” demiş.

Patron;

“Mümkün değil, olmaz. Tam fabrikamızın bütün hızıyla çalıştığı, tam kapasiteyle çalış-

tığı bir zamanda senin gibi kıymetli bir elemanı izne gönderemem. Olmaz, başka zaman iste.” demiş.

“Yok, ben ille bu [vakitlerde] gideceğim.” demiş.

“Veremem.”

“Versen de vermesen de gideceğim!”

“İşinden olursun!”

“İşimden olsam da gideceğim!”

Hoppala! Patron bu kararlılık karşısında şaşırılmış. “Ya ne diye ısrar ediyorsun? Kışın gidersin, iki ay sonra gidersin, sezon sonunda gidersin.” demiş.

“Yok.” demiş.

“Niye bu ayda ısrar ediyorsun?”

“Benim dinî görevim var, hacca gitmem lazım, onun için.” demiş.

“Muhammed’e söylesen, ‘Benim patronum izin vermedi.’ desen, kabahati bana atsan olmaz mı?” demiş.

“Olmaz öyle şey, bu farz. Sen izin versen de vermesen de gideceğim.” demiş.

Allah Allah... Alman düşünmüş, taşınmış; “Ya seni çok seviyorum. Madem bu kadar ısrar ediyorsun, madem de dinî bir sebep var; peki, sıkıştıralım kendimizi, başka tedbirler arayalım, bulalım. Sen o saatlerde, o aylarda, o günlerde git, pekâlâ.” demiş, izin vermiş.

Adam hazırlanmış. Ve Hicaz’a yola çıkacağı zaman gitmiş patrona, demiş ki;

“Hadi Allah’a ısmarladık. O verdiğin izine ben şimdi çıkıyorum.”

Alman;

“Güle güle...” demiş. “Muhammed’e benden de selam söyle.” demiş.

Adamlarda kibarlık var, bir görgü var.

Bu gidiyor. “Muhammed’e benden de selam söyle.” demiş.

“Afalladım.” diyor. Elin Alman’ından Peygamber Efendimiz’e selam...

“Medine-i Münevvere’ye geldim. Peygamber Efendimiz’in türbe-i saadetini ziyaret ettim. Tam böyle kabrinin karşısında el pençe divan durdum. Gözümü kapattım, dualar et-

tim. Aklıma geldi.” diyor. İçinden; “Yâ Resûlallah, benim patron Alman ama, hıristiyan ama, tam gelirken sana benden selam gönderdi. Ben de selam önemli bir şey olduğu için, bilmiyorum iyi mi kötü mü, câiz mi değil mi; ama Alman patron Hans’ın sana selamı var yâ Resûlallah!” diye onu da içinden geçirmiş. Yani selamı tebliğ etmiş.

Sonra haccetmişler. Hac bitmiş, Türkiye’ye gelmiş; hacdan sonra uğrayacak, memleketinde akrabasını filan görecek. Sonra tatili bitince Almanya’ya dönecek. Daha Türkiye’deyken muhterem kardeşlerim, Alman patronun müslüman olduğunu duymuş. Daha Almanya’ya gitmeden, Türkiye’deyken Alman patronun müslüman olduğu müjdesini duymuş.

Neden?

Bir edep gösterdi, güzel terbiye numunesi gösterdi. Giden şahsa; “Benden de Muhammed’e selam götür.” dedi, selam gönderdi. Peygamber Efendimiz de onun selam göndermesini sevdi. Allah’a hoş geldi bu selam. Allah onun gönlüne yumuşaklık verdi, iman nasip etti.

O “Hans selam söyledi.” deyince, Peygamber Efendimiz kabirde *ve aleyküm selam* dedi herhalde. “Ona da selam olsun.” dedi muhakkak ki... Çünkü biz birisine selam verince, *es-selâmü aleyküm*, ne diyoruz? *Ve aleyküm selam* deniliyor.

“Hans’tan sana selam var.”

“Peki, Hans’a da selam olsun.” dedi demek ki Peygamber Efendimiz.

Peygamber Efendimiz kabrinden, mânevî bakımdan “Hans’a da selam olsun.” deyince Hans selâmete erdi, İslâm’a girdi.

Mesele bu kadar ayan beyan, tüyler ürpertici bir hâdise...

Evet, aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bu mübarek gece, işte o Peygamber Efendimiz’in dünyaya geldiği gecedir. Sözler uzar, saatler geçer ama Peygamber Efendimiz’in meth ü senâsını bitiremeyiz.

g. Mevlid Gecesinde Bolca Salavat Getirmek

Bu gece ne yapılabilir?

Onu önce söyleyeyim. Arkadaşlarımız ayrılacaklar, gidecekler. Salât ü selâmı çok söy-

leyin. Çünkü salât ü selâmın bakın ne kadar faydası var ki bir Alman bir selam gönderdi, selâmete erdi. Bir müslüman da Peygamber Efendimiz'e salât ü selam gönderince bir melek ona tebliğ eder, onun da karşılığı olur. On salavât getirene Allah nice nice, yüz salavât getirene nice nice sevaplar vereceğine dair çok hadîs-i şerîfler vardır. Salât ü selâmı çokça edin, yolda vesairede giderken, bir.

İkincisi böyle mübarek kandil gecelerinde sünnet-i seniyye olan bir tesbih namazı vardır. Durum müsait olsa, yer müsait olsa belki beraber de kılabilirdik. Kardeşlerimiz evlerinde bir tesbih namazı kılabilirler.

Fâtiha-i şerîfe mea'l-Besmele.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

11 Rebîü'l-Evvel 1413 / 08.09.1992

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü